

der driver Jobberiet som Klasse. Det er altid enkelte Individier, som man maa have ind for den moralske Domstol. Der er ingen Erhvervsklasse her i Landet; der som saadan driver Jobberi, og navnlig maa vi protestere imod, at der gennem en Begrundelse af Maksimalprisen skulde falde blot det mindste Skær paa vor Landbostand for som saadan at ville drive Jobberi med Brødet. Det har ganske sikkert heller aldrig været den højtærede Ministers Tanke at ville sige, at den danske Landbostand som saadan var en Stand, der spekulerede i Brød- og Kornfordyrelse. Som Klasse er den som andre Klasser beskæftiget med et ærligt og aabentliggende Erhverv. Hvad der kan være i den af brodne Kar, er altid de enkelte Individier, dem, som man ad anden Vej maa trække frem til offentlig Afstraffelse, enten juridisk eller moralsk, som det nu kan falde sig. Maksimalprisen virker nu imidlertid til at slaa dette fast, at det er Klassen som saadan, der skal reguleres i Prisanstættelsen for dens Korn. Og det fører over til den Betragtning, som har skudt sig frem i Forhandlingen, og som vi fra vor Side i høj Grad er vor Ordfører taknemmelig for, at han har draget saa stærkt frem, nemlig at der her ligger et Spørgsmaal af en meget stor principiel Betydning, nemlig Spørgsmaalet om Grundlovens § 82. Den højtærede Minister har givet sin Opfattelse af denne Sag, og det, der forundrede mig, var ikke saa meget de Grunde, han rykkede frem med, som den Iver, hvormed han forsøgte at afsvække selve Paragraffens naturlige og rimelige Forstaelse. I de nationaløkonomiske Betragtninger, som den højtærede Minister kom frem med, var der dog adskillige Ting, som nok kunde trænge til en nærmere Belysning. Jeg vil nu ikke regne med, at der ganske sikkert i Referatet af Ministerens Tale staar noget, der maa bero paa en Misforstaelse. Det findes i Tidenden Sp. 2131—32 og omhandler et Eksempel til Belysning af Jobberiet, hvordan en Mand søger at faa sine Kornbeholdninger til at stige i Pris ved at købe et mindre Parti paa Markedet til en større Pris end den, han kan faa det for; han giver sin Agent Ordre til at købe eller han køber selv et mindre Antal Tønder til 30 Kr., medens Prisen i øvrigt er 26 Kr., og derved skal saa efter Ministerens Udsagn hans egne Beholdninger hjemme i det hele stige til den højere Pris. Der staar jo, at han giver 30 Kr pr. Td. for 1,000 Tdr., skønt han kunde faa dem til 26 Kr. Ja, skønt han kunde

faa dem for 26 Kr., men saa vil det med andre Ord netop sige, at det Korn, han ligger inde med, stiger slet ikke; for det er først, hvis hele Markedet efterhaanden lukker sig, saa det overhovedet ikke er muligt at faa noget til 26 Kr., at Stigningen indtræder. Jeg ved godt, at der drives Jobberi ved kunstigt at drive Prisen til Vejrs, men Hemmeligheden er, om man kan lukke Markedet saaledes, at man ogsaa kan faa sit eget Korn solgt til den samme Pris. Saa længe man ikke kan faa det, øver det ingen Indflydelse. Som det staar i Tidenden, er det i Virkeligheden ganske uforstaaeligt eller urigtigt. Jeg gaar ud fra, at det, den højtærede Minister har villet sige med disse Ord, er, at hele dette Børsjobberi, der kunstigt søger at fordyre Varen paa Markedet, er en fordømmelig Handling. Men denne Handling kan han dog ikke sige, at det danske Landbrug har gjort sig skyldig i. Er der nogen, der har gjort det herhjemme, er det ikke Landbruget. Det er i saa Fald gjort andre Steder, og der rammer man paa ingen Maade ved Maksimalpris paa Korn.

Blandt de principielle Spørgsmaal, som den højtærede Minister fordybde sig i, var ogsaa Spørgsmaalet om Forholdet mellem Pris og Værdi. Det er jo en gammel Tanke, der skyder sig frem, fordi vi ofte ser, at Folk forlanger en højere Pris end den, der er rimelig. Man kommer saa uvilkaarligt til at skelne mellem en rimelig og urimelig Pris og føres derved ind paa at distingvere mellem Pris og Værdi, noget, der som bekendt har ført Karl Marx til adskillige af hans Teorier, som dog den nationaløkonomiske Verden ikke længere tilskriver nogen Betydning. Prisen er netop Værdien; den Pris, der er at faa paa Markedet, er netop Værdien paa en Ting, og man vil se, at saa snart det drejer sig om en Pris, der ligger under Værdien eller under det, som man kunde synes var Dækning for Produktionsomkostninger og den Slags, ja, saa taler man aldrig om Forskellen mellem Pris og Værdi. Det er kun, naar man synes, at der af en eller anden Grund kommer en for stor Fordel frem, som man gerne vilde standse, at man begynder at distingvere paa den Maade og derved kommer ud i vilkaarlige Fastsættelser af, hvad man skønner er en fair Pris; men man ender da uvægerligt med ikke blot at regulere Prisen, men ogsaa med at ville tvinge Folk til at gøre Forretninger paa de Vilkaar, og det kan man ikke uden at krænke § 82. Thi § 82 siger ganske simpelt, at man skal have